

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lunar . 3 "

Num. de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
su României și Americii
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Semitismul.

De Ioan Slavici.

IV.

Propagatorii spiritului semitic sunt în so-
cietatea noastră fără îndoială mai ales evreii
risipiți printre noi, și de aceea oamenii pri-
piți în judecată iau fireasca reacțiune con-
tra semitismului drept o luptă pornită fie
din ură de rasă, fie din fanatism religios
contra evreilor.

Nici nu se poate tăgădui, că în orișicare
societate cu rânduială morala bine așezată
evreii sunt primiți cu repulsiune și izolați
cu atât mai vârtos, cu cât se isolează și ei
înșiși. Lupta nu e în adevăr pornită con-
tra evreilor, ci contra propagandei făcute
de dâșșii.

Judecând lucrurile din punctul de vedere
al moravurilor noastre tradiționale, una din
cele mai de căpetenie datorii ale omului e
să muncească, să alerge și să ostănească
spre a-și agonisi mijloacele pentru asigura-
rea bunului său traiu, și omul, care-și face
datoria aceasta, e stimat și iubit de semenii
săi, mulțumit cu sine însuși și ferit de
nevoi.

Nu mai puțin e dator omul a-și pune
frâu, ca să păstreze ceea ce a agonisit, și
încă mai stimat și mai iubit de alții, mai
mulțumit cu sine însuși și mai ferit de ne-
voi e celce stăpânindu-se pe sine adună
averi mari ori sporește averea moștenită.
Leneșul, neajutoratul ori risipitorul totdeauna
au fost disprețuiți în societatea noastră, iar

bogăția adunată prin muncă și prin cumpă-
tare a fost totdeauna și e și azi socotită
drept cel mai învederat semn de vrednicie.
Gândul de a face peste puțină îngrămădi-
rea bogățiilor ori de a impune risipirea lor
nu e potrivit cu firea noastră, care l pre-
țuim pe om nu numai după ceea ce el e
însuși prin sine, ci totodată și după ceea ce
are și după ceea ce le pare semenilor săi.

Doritori cu toții de-a fi mult prețuiți, nu
e nevoie să mai fim și jidoviți ori porniți
spre desfrâu pentruca să râvnim la avere cu
orice preț și să mințim, să ne fățărăm, să
înșelăm, să ne înjosim, să furăm, să siluim,
să ne folosim de nevoile ori să abuzăm de
slăbiciunile altora spre a ne agonisi atât de
mult prețuita avuție. Poate orișicare dintre
noi să cadă în asemenea păcate, și mulți
și cad în adevăr, cad însă dându-și seamă,
că au păcătuit, ascunzându-se cuprinși de
rușine și căindu-se de faptele lor. Jidovul
ori jidovitul le face aceste fără ca să se ru-
șineze, cu un fel de fală, ca ceva firesc,
drept dovezi de destoinicie, ispitând și pe
alții să le facă și luând în bătaie de joc ori
urgisind pe ceice nu le fac.

Lupta e pornită de dâșșii și de se-
mitizați pentru înlăturarea bunelor moravuri.
Nu e tradițiune ori regulă de viață, nici
preocupare religioasă ori națională, care nu
e luată în bătaie de joc, ei terfelesc tot
ceea ce nouă ne e sfânt, și e destul să stă-
ruim asupra obiceiurilor moștenite dela pă-
rinții noștri pentruca să fim urgisiți de dâșșii
și prigoșiți fără de cruțare. Puși astfel în
stare de legitimă apărare, suntem nevoiți a

ne folosi de toate armele, ca să conservăm
ființa morală a societății, și, dacă mai e de-
stulă putere de viață în societatea noastră,
vom ajunge în cele din urmă să-i izolăm
pe evrei și să punem capăt propagandei se-
mitice.

Aceasta e adevărata ființă a antisemitis-
mului modern: pornit din simțământul de
conservare morală, el e prin chiar firea lui
intransigent, dar dușmănos nu poate să fie.

Cu totul alta e lupta pornită de cei des-
poiți împotriva despuietorilor.

Evreii și cei asimilați de dâșșii au adunat
prin lipsă de scrupule și prin apucături mi-
șelești bogății mari, de care se folosesc spre
a trăi în desfrâu în vreme ce mulțimea cea
mare a muncitorilor se sbate în mizerie ma-
terială și morală. E firească ura, pe care au
stărnit-o în inimile acestora, și această ură
ușor ajunge să se reverse asupra tuturor
celor ce au bogății moștenite ori agonisite și
poate să ducă în cele din urmă la o groaz-
nică vărsare de sânge. Nu are însă a face
antisemitismul cu ura aceasta, căci el urmă-
rește tocmai înlăturarea izbucnirilor păti-
mașe.

Tot astfel în urma lipsei de cruțare a
stăpânitorilor feudali s'a adunat multă ură
în inimi și ura aceasta a izbucnit în sân-
geroasele revoluțiuni, cari au schimbat fața
societății noastre: numai oameni lipsiți de
judecată ar putea să învinovătească pentru
vărsările de sânge pe humaniștii din se-
colul XVIII, cari și-au propagat vederile li-
berale tocmai pentruca prevedeau izbucni-
rile pătimășe și voiau să le înlătore.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Cultura și uniunea latină.

— Studiu politic-cultural. —

De Mircea Russu.

(Urmare și fine).

La prima vedere recunoști pe latin. El are încă
ceva din energia vechilor romani, iar tempera-
mentul îl tradesează și dintr-o sută. Mai ales noi,
românii, simțim deosebită mare între cultura de
caracter latin, atât de frățească nouă, și între cul-
tura germană sau alta, străină. În conștiința că
mai avem frați, cari, deși sunt departe de noi, ne
seamănă atât de mult, ne stau mai aproape decât
alte neamuri, e ceva ce ne încălzește, ne dă curaj,
ne aduce bucuria pe care o simte omul când
vede că nu e părăsit...

Temelia, care l-a dat culturii neolatine energia,
trăinicia și ingeniositatea rece, e cultura veche
latină, cultura romanilor; aceasta l-a dat seriozi-
tatea, gravitatea; epoca modernă i a mai dăruit
apoi agilitatea, pe care o admirăm îndeosebi la
francezi... Dela 476 după Hristos până la Charle-
magne (Carol cel Mare) nu putem încă vorbi
de o manifestare organică a culturii latine. Ostro-
goșilor, heruzilor, longobarzilor și celorlalte po-
pore cuceritoare romanii decadenți le-a dat ul-
tima forță a rafineriei adunată de atâtea veacuri
de poporul care a suferit domina unui Nero și
Heliogabal. Totuși în restimpul acesta cultura la-
tină nu a putut aduce fruct, în mod stabil, căci
valorile migrațiunei popoarelor încă tot nu se

așezaseră; doar Charlemagne are să poarte încă
lupte grozave contra avarilor întărîtați de rebelul
Tassilo împotriva lui... Charlemagne însă, face să
relvie Imperiul roman; el a trăit în credință, ca
și când aceasta ar fi fost încă posibil. Cu el, cel
mai glorios domnitor al pământului francez până
la regele-soare și Napoleon, se facepe epoca re-
învierii culturii latine.

Să trecem în sbor deasupra evului mediu, în
care rassa latină a jucat un rol atât de însemnat
d. e. în timpul cruciaților, cântecile imblănite,
perdute'n trecutul celui mai desăvârșit romanți-
cism, ale *troubadour*-ilor să ne lase chiar reci,
noi trebuie să admirăm, și toată lumea admiră
cu noi, epoca cea mai glorioasă a culturii latine
mai nouă: *renaissance*. Să nu ne cuprindă un
tremur de sfială, de ploasă admirație în fața ce-
lor mai clasici artiști ai limbii melodioase italiene,
artiști ai penelului, ai daltei?... Cel mai mare artișt,
au fost latini.

Cel mai mare fiu al Toscanei, *Michelangelo*,
cu creațiile lui: *Cupola domului sf. Petru*, *mor-
mântul lui Iuliu II*, *Christ ținând crucea*, — cu
neîntrecuta pictură a *capetei sixinie* din care *Ju-
decata din urmă* lese într'un strălucit relief, — e
o glorie neperitoare a epocii *renașterii*, dar o
glorie tot atât de mare a omniimel întregi, din
toate timpurile. Cine a egalat bogăția, originali-
tatea și puterea concepției în opere mai frumoase
decât *Michelangelo*? Operele lui te lasă uimit
prin numărul cel mare, prin diversitatea lor și
prin caracterul lor grandios și sublim...

Iar *Raphael*, deși mort atât de tânăr încă (n'avea
nici patruzeci de ani) ne-a lăsat latinilor ca mo-
ștenire cele mai suave picturi ce s'au pictat

vr'odată, tablouri în cari studiul adâncit, aproape
filosofic, conștiințios, al naturii se asociază cu
străduința sublimă în căutarea idealului... N'avem
decât să adăugăm acestor doi măiestri ai pe-
nelului, pe *Leonardo da Vinci*, ca să avem trium-
viratul neîntrecut al epocii *renașterii*.

Iar celalalt triumvirat al *renașterii* — în poe-
zie — e, deși nu totațat de glorios, de neîntre-
cut, totuși tot atât de suav și neuitat în creațiile
lui. Autorul *Divinei comedii*, cântărețul *Laurel*
și autorul *Decameron*-ului, nu sunt ei trei dintre
cel mai mari poeți ai lumii întregi?... Într'ade-
văr: o epocă mai sublimă a artei decât era re-
nașterea, a *renașterii latine*, deatunci nici nu am
mai pomenit!

Decadența catolicismului, care primește o lov-
tură mai simțitoare mai fatală decât alta, luptele
religioase ale epocii reformației, loviturile pe cari
i-le-a dat Luther culturii bisericești romane și în-
rîurii papale, în Germania, războiul de trezeci
de ani: toate acestea au cauzat o stagnare în
avântul pe care-l luase cultura latină. Reformația
a fost o încercare puternică a spiritului latin. El nu
s'a putut desbăra de papa. Acum putem aproape
zice: mai bine ar fi făcut o! Căci toate statele
latine poartă și acum răniile deschise ale catoli-
cismului.

Dar în acelaș timp când Luther afișează noua
sa doctrină pe poarta catedralei din Wittenberg,
departe, departe peste mări și oceane eroi îndrăz-
nești ai corăbii și oameni cuceritori: *latini*, sa-
mână simțământul culturii latine în — America. Și
epoca *descoperirilor* e pentru ginta latină o nepe-
ritoare glorie. Vedem și aici: tot ce s'a făcut în
Europa mare pe terenul culturii, fiecare îmbold

Pornind din iubire de oameni, antisemiții le zic în fiecare zi evreilor și celor momiți de dânșii: Puneți-vă frâu, fiți cumpătați, nu vă obrăzniciiți și dați-vă silința de a alina suferințele celor îndârjiți, căci astfel vai de noi de toți!

Tocmai de aceea mișcarea antisemită e îndreptată mai ales contra celor ce fac propagandă semitică. Evreul, care făcând speculă mizerabilă, îngrămădește bogății mari și aruncă mii și mii de oameni în mizerie, nu e pentru societate atât de primejdios ca acela, care luând parte la viața morală și intelectuală a noastră, strică mințile și otrăvește inimile. Starea de destrăbălare morală la care am ajuns, e rezultatul înfrurii directe ori indirecte a unor asemenea evrei, și e pentru ori și care popor chestiune de conservare națională să alunge dela sine pe evreii ce vor să ieie ca ziaristi, ca scriitori, ca oameni de știință, ca compozitori muzicali ori ca artiști în genere — parte la viața lui morală și intelectuală.

Seminția omenească nu se stârpește nici prin ciumă, nici prin holeră, nici prin foamete, nici prin răboaie; pier însă prin lăpădare de obiceiuri popoarele descompunându-se în indivizi, din cari prin premenire morală se încheagă alte popoare. Aceasta e primejdia, de care suntem amenințați în urma înfrurii semitice și de care nu putem scăpa decât izolând pe evreii ce nu se asimilează primind regulile de viață ale noastre.

Sunt în societatea noastră de azi două lumi deosebite, cari se isbesc una de alta, și una din aceste două lumi trebuie neapărat să piară: nu poate să fie nimic mai firesc decât dorința, ca aceasta să nu fie a noastră.

Un nou ucaz a lui Apponyi. Mandarinel doctrinelor șoviniste, ministrul de instrucțiune Apponyi, și-a sporit laurii jalnici cu o nouă ordinațiune, a cărei tăiuș e îndreptat împotriva școlilor elementare ne-

maghiare susținute de comune și de diferitele fonduri. Ordinațiunea e adresată inspectorilor de școale, provocându-i să facă conscripția copiilor maghiari cari cercetează școalele cu limba de propunere nemaghiară și să redacteze monografia școalelor cu limba de propunere maghiară. Iată ce norme instituie contele Apponyi pentru deliberarea asupra caracterului școalelor:

»Fiind a se delibera, că oare în școala cutare care e limba de propunere, nu e holăritoare limba de propunere a studiului religiei. Sunt de a se considera de școale cu limba de propunere maghiară și școlile, în cari prelecțiunea se face în vre-o altă limbă, de pildă: unde limba maternă a copiilor se propune într'un anumit număr de ore pe săptămână, dar toate celelalte obiecte se fac în limba maghiară. De altă parte școalele cari în articolul de lege XXVII din 1907. nu mai au nici o justificare, anume școalele cu numirea maghiară-germână, germăno-maghiară, maghiară-slovacă, slovacă-maghiară, șcl., în viltor atât în agendele oficioase ale inspectorilor cât și în lucrările de statistică sunt de a se lipsi de indicarea de mai sus, deoarece legea nu osăbește decât școale cu limba de propunere maghiară și școale cu limba de propunere nemaghiară. În acest sens sunt de a se aplica față de toate școalele dispozițiunile legii.

Că s'a deschis un nou prilej de zăpăceală și un larg teren pentru gogomania singuraticilor inspectorii de școale e evident. Cât de autoritar vor purcede la constatarea caracterului singuraticilor școale — e de prevăzut.

Limba română în administrație. Intemeiați pe o informațiune de »sorginte sigură« a ziarului »Lupta« și într'un număr al nostru recent a văzut lumina tiparului un entrefilet cu titlul de mai sus.

Spuneam în acel entrefilet că ministrul de interne Andrassy ar fi lansat o ordinațiune către funcționarii administrației, obligându-i ca în decurs de trei ani să învețe limba poporului din partea locului. Ziarele maghiare alarmate de verosimilitatea

acestei știri au sărit de acord s'o desmintă, protestând împotriva cutezanței de a afirma că contele negru s'ar pretă la o faptă atât de nepatriotică. Trist document al vremii. Ordinațiunea ar fi împlinit o cerință atât de justă, de firească și de salutară pentru funcționarea neîmpiedecată a mașineriei administrative. Ci grăbit-a însuși faimosul picu al reacționarismului încarnat să desmintă *insinuația*.

Și cât de iute a străbătut la el vestea, în depărtatul Albion, — și cu ce zor aduce desmintirea firul telegrafic. Dar lăsăm să urmeze comentariul ziarului »Az Ujság«:

»Dacă insinuația aceasta e atât de nerușinată, de ce nu e nerușinare că legea lui Andrassy obligă de facto pe medicii de cerc să învețe limbile naționalităților? Ei da, — umanitarismul. Dacă însă e uman ca medicul să-l înțeleagă pe bolnav și ca bolnavul să-l priceapă pe medic, nu e tot pe atât de uman, ca omul cu pricina să-l priceapă pe cel care li rezolvă pricina, și acesta să-l înțeleagă pe omul cu pricina? Inșă la ce să ne spargem capul? Andrassy n'a lansat ordinațiunea din chestie, deci ordinațiunea ar fi fost încontra statului, însă dacă ar fi lansat-o, — eră umană.

Camera. După două zile de repaos azi camera va ținea iarăși ședință, în programul de muncă mai sunt trei proiecte: novela execuțională, proiectul clădirii de locuințe pentru muncitori și prolongarea ludicaturii curiale. Proiectul despre aranjarea proprietății a fost retras. Se speră că deja mâine să fie sjurnată camera.

Fișica lui Kossuth și »moderații« noștri. »Lumina« de teama ca nu cumva *moderații* să treacă ca o turmă rătăcită pe mâinile altor partide își face glasul dulceag și chiamă oile cu căbează în strunga lui Kossuth. Fișica, șugubeaș cum e din fire, zice că precum în trecut toate acțiunile politice ale românilor *ultraști* au pornit din Blaj, așa și acum acolo trebuie să se arboreze flamura noului curent. Să se facă selecțiunea elementelor patriotice nu în jurul lui dr. Babeș, ci să se apropie cu toții de vâtaful independenștilor, de Kossuth și oacheșul lui satelit *saluzsinszki*.

Apoi să nu și vie aminte acel cavaler de pie amintire care lupta cu morile de vânt?

puternic ce a primit civilizația în jurul Mediteranei (afară de colțul dela Sud-est) — totul a pornit din energia mereu înnoită, mereu sbuciumată a sufletelor latine. Ei sunt pionerii dinlătu aproape pe tot terenul.

Din războiul de treizeci de ani teze învingătoare și puternică Franța, deci iarăși o țară latină. Urmează, după întreruperea epocii *germane* a reformăției, iarăși o epocă plină de glorie pentru latinism. Franța duce, timp de peste un jumătate de secol — până la pacea de Utrecht — rojul conducător în Europa, iar cultura crescândă a francezilor, cari au până la Louis XV, le *Blen-Almé*, regi buni, își așează temelii sigure pentru un veac și jumătate. Aceste temelii au fost zguduite, dar apoi făcute cu atât mai sigure de revoluția franceză. Până atunci însă Franța se poate încă mândri cu o epocă politică și culturală glorioasă.

Francezii numesc pe Ludovic XIV, »Louis le Grand«; cu mult drept deși despotul acesta fin care a zis poate cele mai celebre cuvinte ale unui monarh: L'état c'est moi, a avut atâtea greșeli... Epoca lui Louis XIV e după cea alui Napoleon, cea mai glorioasă în istoria mult zbuclumăturii neam francez; ea revarsă o rază de glorie și asupra întregii culturi latine, căci curtea lui Louis, *regele soare*, era focarul celei dinlătu culturi din

a doua jumătate a secolului XVII și Pierre Corneille, tatăl tragediei franceze, Racine, poetul tragic, și autorul *Avarului*, a *Doctorului fără voie* și alui *Tartufe* vor rămânea întocmai neperitori, ca gloria armatei franceze a bătrânului războinic *Turenne*, tocmai atât de neuitați ca geniul unui *Cobert*. — Câtă glorie, câtă glorie!

Stricăciunea celor cari se îmbulbau în saloanele *barock*, mai târziu *rococo* din castele pline de gustul rafinat al decadenței romanticismului, din palatul dela Versailles, a adus, în mod natural, sfârșitul epocii royaliste. Cu furia celei mai grozave deslănșului se isbește puterea *poporului* adunată de atâtea timp și de atâtea amar de suferințe, de zidurile *Bastillei*, la 14 Iulie 1789. În Franța de azi se serbenză ziua de 14 Iulie! Ea e cea mai glorioasă dintre toate multele glorioase zile pe cari le a trăit nobilia națiune. Și sunetele însufleșitei *Marsellatze* e vestece o nouă epocă a *lunii întregi*. Iarăși latinii au dat acest puternic imbold, care rupe lanțurile ruginite ale feudalismului, rupe cu orice tradiții și nu recunoaște nici iubire spălăcită romantică, nici Dumnezeu, nimic, nimic decât: libertate! Francezii au omorât sute de mii de fii ai neamului lor, ghilotina nu putea să mai funcționeze de sângele atâtor mii, încheșat pe ea, s'a împușcat cu tunul în masă de mii de oameni, însă neamul francez a făcut

omenimei cel mai mare bine pe care l-a putut face un popor, acum în istoria nouă.

Din luptele pline de glorie, în cari Franța *poporul* bate oștrile de soldă a *robitorilor* de popoare, se ridică cel mai puternic om al veacurilor nouă, una dintre cele mai mari individualități a întregii omenimi: *Napoleon*. Uda are o altă gintă un astfel de om? Cum să nu credem ferm în superioritatea rasei romane, când ea a dat lumii cel mai mare omeni, în război și în pace?! Mai găsim în istoria lumii o epocă așa frumoasă eroică, aproape ca din povești, cum e epoca celor mai devotați oameni cari au existat vrodată: a *grenadirilor* lui Napoleon? Lacrimi îmi stăteau în ochi când citeam, în istoria lui Napoleon, de Thiers, exemplele celui mai frumos eroism.

Mi-adus aminte de o astfel de scenă vrednică a fi încadrată în cea mai frumoasă dramă: înainte de Austerlitz brigada Friant era încă de parte cale de jumătate zi de câmpul de luptă. Bravii soldați erau rupți de oboseală, de-abia se mișcau și nu mâncaseră de o zi... Dar când au zisă bubuitul tunurilor, care vestea începutul luptei, ei fură electrizați ca prin minune. Cu o încordare uilimă ei se țirau, cu lacrimile'n ochi, cu fața luminată de sentimente glorioase, spre bătălie... Chiar și răniții încercau să meargă, cădeau și se ridicau iarăși și se țirau încet în

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás măstru de monumente și pietre de omnit.

Fabricație proprie din marmură, granit, șeynit, labrador etc., din pietre de marmură magazin se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut. 25. Căncelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662. Filiale: Nagyvárad, Nagybánya, Déva și Bánpartak.

Căia cerneală se cheltulește întru inventarea curentului moderat și cum se îmbată pe urmă de fantasmagoria creșterilor lor surescitați.

Biajul stropise va cu Isop și mai vârtos acui-pându-și în sîn ca de ucigă-l toaca.

Proces de agitație.

— Scrisoare din Oradia. —

Sâmbătă în 27 Iunie n. a stat pe banca acuzaților din Oradea mare, învățătorul Corneliu Popoviciu din Săghiște, — i s'a pus de vină, că la ultima alegere dietală din cercul Beiușului ar fi îndemnat poporul român să se răscoale în contra jandarmilor, cari »susțineau ordinea» și contra celor câțiva unguri din Târcaia.

În procesul acesta a mai fost o pertractare, când s'au ascultat vre-o 5 martori, jandarmi, unguri din Târcaia, în frunte cu jidanul percunat din Săghiște.

Apărătorul dr. Nicolae Zigre iun. însă a propus, că să se asculte încă 5 martori români din Săghiște, cari pot dovedi că tot substratul procesului nu este altceva decât o scornitură de a jandarmilor.

Tribunalul a hotărât, cum a propus apărătorul, punând termin nou de pertractare pe 27 Iunie n. pe când s'au citat și martorii români arătați de apărător.

Se începe pertractarea, martorii unguri se ascultă din nou și acum tribunalul se retrage și decide, că *ascultarea celor 5 martori români e de prisos*, deoarece *dovezi cu privire la acuză sunt destule*.

Curioasă procedură, când a abstat dela ascultarea martorilor români *toți prezenți*, citați *prin deciziune lansată chiar de tribunal*, un procedeu, care de altcum e în contradicție și cu procedura codului penal.

Procurorul își țineă vorbirea de acuză, cerea pedepsirea aspră și exemplară a acuzatului, iar apărătorul dr. N. Zigre iun. în pledoria de peste 1 oră cu argumente puternice sfărâma toată acuză, cerând achitarea acuzatului.

Dup'acestea tribunalul aduce verdictul în urma căruia învățătorul Corneliu Popoviciu este osândit la *6 luni temniță de stat și 200 cor. amendă în bani*.

Osânditul a apelat la tablă. T. P.

Din România.

Starea sănătății dlui maior Sturdza, este cât se poate de satisfăcătoare. Rana — lungă de 14 centimetri, — își urmează cursul normal de vindecare.

Di maior Sturdza este îngrijit de dl dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar.

Serbările școlare. Ministerul instrucției a înaintat directorilor de licee următoarea circulară, relativ la greutățile întâmpinate și măsurile luate de directorii de școli în vederea organizării serbărilor de sfârșit de an.

Piedecile materiale vor fi fost la fiecare școală felurite, dar, în tot cazul, cu atât mai mici cu cât viața școlară este mai normal organizată, atât în ceea ce privește mersul studiilor elevilor, cât și relativ la prevederea corpului profesoral, cât și relativ la sinceritatea și înfrimătatea relațiilor acestora cu familia și autoritățile ori cum ar fi el, este o datorie de conștiință ca și d voastră să vă mărturișiți și ministerul să cunoască această stare de fapt, căreia organizarea serbărilor de încheiere a anului școlar l-a dat prilejul să se impue atenției și grijii iubitorilor de școală.

Piedecile sufletești vor fi fost de asemenea și se vor fi întâmpinat mai înăși în credințele și convingerile unor membri ai corpului profesoral sau chiar în ale Dv., în ale părinților și poate, ca un reflex al acestora, și în ale copiilor, precum și în caracterul uneori prea polițienesc al raporturilor dintre unii profesori și elevii lor. În special alegerea celui mai bun camarad de către colegii săi cari sunt prin această măsură insulși ca singuri judecători ai camaradului, a putut provoca nedumeriri și chiar condamnări. Aceste nedumeriri au fost în parte înfrimte.

După ordinul circular dirigenții au explicat școlărilor rostul acestei premieri; au luat toate măsurile ca sinceritatea alegerii și caracterul ei în moral să fie garantat, au privegheat ei singuri la efectuarea operațiilor și au constatat, cu surpriză sau cu bucurie, confirmarea sau infirmarea așteptărilor lor.

Ministerul dorește să cunoască amănunțit toate peisajele execuției acestei măsuri.

De acea sunteți rugat să ne răspundeți în raportul special ce ne veți înainta: a) dacă dirigenții au explicat școlărilor rostul alegerii, b) cum l'au explicat, c) ce dispoziții materiale au luat fie-care în clasa sa, d) ce prejudecări sau deprinderi rele au avut de reprimat cu acest prilej, e) care este rezultatul final al alegerii, f) care este situația matri-urilor a alesului, g) ce loc ocupă el în clasă, h) care este explicația cea mai plausibilă a rezultatului obținut, i) ce mod de premiere ați întrebuițat.

Mijlocul cel mai bun este să cereți fie-cărui dirigenție un mic rezumat cu răspunsuri la toate aceste întrebări și pe toate rezumatele să le anexați răspunsului d v.

De asemenea de mersul serbărilor veți căuta să arătați cât mai precis ministrului, a) numărul elevilor prezenți, felul cum prezența s'a constatat, măsurile ce s'au luat pentru a garanta prezența lor, măsurile de sancțiune ce propuneți pentru abateri; b) numărul și stratul social al părinților, măsurile de publicitate sau de invitare ce ați luat, cauzele ce credeți că au înlesnit sau împiedicat venirea părinților în număr, partea ce au luat la serbare și eventual rezumatul discursului ținut de un părinte, c) prezența autorităților, măsurile de invitare ce ați luat, explicația absenței în caz când absența este, sau din contra rezultatul discursului ținut de reprezentantul autorităților comunale sau județene, d) rezumatul cuvântărilor d v., cu stăruință asupra considerațiilor locale și cauzilor speciale pomenite în ele.

Vă rugăm să luați toate măsurile de exactitate și precizie în afirmările pomenite pe aceste afirmări se va întemeia raportul ce se va publica asupra stării sufletești a lunii școlare raport care va confirma sau infirma speranțele ce se pun în puterea educatoare a școlii se cundare.

Din străinătate.

Deschiderea sesiunii extraordinare a Sobraniei bulgare. Sofia, 28 Iun. Prima sesiune extraordinară a Sobraniei s'a deschis azi la orele 5 și 10 p. m., cu ceremonialul obișnuit și în prezența unui număr public.

A. S. prințul Ferdinand a citit mesajul Tronului.

Între altele în mesaj se constată cu satisfacție că alegerile s'au făcut în cea mai mare regulă și libertate.

Se știe de altfel lupta disperată pe care toate partidele din Bulgaria coalizate au dus-o împotriva partidului actualmente la putere, în alegerile generale.

Asupra relațiilor cu statele străine mesajul spune că Bulgaria se află în bune raporturi de prietenie cu toate statele și dorește menținerea aceluiași raporturi și pe viitor.

Situația în Persia. Șahul a decretat în țara întreagă starea de asediu, iar ca comandant al armatei persiene a numit pe generalul rus Liacov. Acest general a căpătat putere așa de mare încât azi întreaga Persie e pe mâna lui.

Din aceasta se poate vedea destul de clar, cum șahul, a făcut pe placul rușilor.

Neîndoios, că aceste succese vor îndemna Rusia ca să pășească în politica internațională cu mai multă cutezanță.

Dăm mai la vale știrile sosite despre evenimentele din Persia:

Ziarului »Times« i-se telegrafiază cu datul de 27 crt. următoarele: Șahul a dat în 22 crt. v. proclamație prin care declară starea de asediu, și numește pe generalul rus Liacov, comandant suprem al armatei sale, înzeștrându-l cu cea mai mare putere.

Ținerea de adunări și purtarea de arme vor fi pedepsite cu moartea. Patrile de cazaci circulează pe stratele principale dar pe lângă toate acestea jafurile numai încetează.

Inte: zicând că nu voiesc să lase singuri pe tovarășii lor pe cari li și-au angajați într-o luptă mare... Brigada Friant, e fapt istoric, a luat parte eroică, încă în aceeași zi, la bătălia dela Austrelitz.

Francezii au dus o luptă grea, seculară cu un neam mai numărös: cu vânjoșii germani. Ultimul madați au rămas învingători germanii și poporul german, dela 1870 încoa, a luat o dezvoltare cum rar s'a văzut. Toată lumea li admira acum și mulți vorbesc de ja despre o schimbare în hegheonia culturală a Europei: se zice că încurând cultura germană va lua rol conducător în civilizația mondială.

Ei bine: cultura germană e cantitativă, superioritatea ei aparentă izvorește din masa mare a poporului german, ea e o cultură a masei. De ce nu su germanii, chiar și acum, un *Farmann*, un *Delagrang*. Au fabrici multe multe, au un comerț înfloritor, o armată puternică, o flotă mare, în dezvoltare rapidă: tot ce e necesar pentru un stat, pentru politică. Însemnătatea culturală mondială, eminentă însă, a germanilor, o putem trage la îndolai, îndată ce am văzut, din istorie, că după dărâmarea imperiului roman elementele ce au primit cultură latină, popoarele latine au dus un rol absolut conducător în istoria civilizației. Ar fi curios de tot, imposibil chiar, ca de-odată să se schimbe aceste două roluri, a culturii latine și a celei germane: căci legile fi-reșii sunt eterne.

Cultura latină e, în mod eminent, *calitativă*; ea nu cucerește prin puterea brută, prin masă, ca cea germană, ci prin puterea ei latentă admi-

tabilă. Ea e ca o esență, a cărei singur plcur îndulcește mai mult o anumită cantitate de apă, decât o masă mai mare de fluid care — nu-l esență... Noi, românii, trebuie să fim mândri că aparținem gintel, care a jucat și joacă încă, un rol atât de glorios în istoria civilizației omeniei. În România liberă cultura latină a adus cele mai frumoase rodui, a dat țării o dezvoltare rapidă, pușantă.

Nu ne ar strica nici nouă, românilor *înceți* de aici, o bună doză din temperamentul latin, din imaginația, repezițiunea, istețimea și ingeniozitatea care caracterizează atât de mult cultura latină.

Se zice că trei dintre popoarele latine: francezii, spaniolii și portughezii, sunt în decadența complectă. Se zice că sârmana Franța va pei sub povara ce l-a pus o propriul ei păcat. Ne doare mult că aceste cuvinte sunt îndreptățite, că afară de România și Italia, politicește celelalte țări romane sau stagnează, sau decad... Sunt însă sigur că ginta latină își va păstră, în măsura admirabilei superiorități a spiritului latin, a culturii latine, rolul întâiu în civilizația lumii și dacă »uniunea latină« nici nu e posibilă îndată și nici în apropiatul viitor, ea va fi rezervată totdeauna pentru viitorul departe. Și până atunci noi românii trebuie să ținem, noi cel de aici mai mult decât pân'acum — căci prea ne am germanizat! — la cultura latină și ginta glorioasă, a cărei glorie încurând o vom putea-o întâri și noi, cele douăsprezece milioane de români!

Bazarele au fost deschise cu forța. Miliția a devastat mai multe prăvălii. Mai mulți deputați opoziționali se află ferecați în tabăra șahului. Numărul celor deținuți sporște încontinuu. Știrile sosite din provincie sunt censurate.

»Daily Mail« anunță din Teheran următoarele: Șahul a dat ieri un firman, prin care disolvă camera și ordonă alegeri noi.

Șahul mai amintește că, va numi senatori (Persia are numai deputați N. R.) iar sesiunea nouă o va deschide după trei luni. A mai declarat reprezentanților Angliei și Rusiei, că nu vrea să scurte drepturile poporului. Toți deținuții se vor bucura de amnestie — afară de trei. Cei refugiați la consulatele străine nu sunt în pericol.

Ziarul »Neue Freie Presse« a primit dela Rosthorn ambasadorul austro ungar la curtea din Teheran următoarea telegramă: Liniștea s'a restabilit. Europeanii sunt în afară de orice pericol.

Flota engleză în apele daneze. *Berlin.* Știrea că flota engleză va face manevre în apele daneze, a produs o impresie profundă în țările scandinave. Aceste manevre, după cum s'a comunicat la timp, vor avea loc la Esbjerg, aproape de hotarele germane, și vor începe luni 16 c. Vor lua parte escadra din apele engleze, flota din Gibraltar și flote de submarine din Marea Nordului în total peste 300 de vase.

Scandinavii se miră de două lucruri și anume, că până acum în Marea Nordului nu s'a văzut o escadră așa de mare și mai ales, că aceste manevre au loc aproape de Germania.

Scopul acestor manevre se ține cât se poate de secret. Este oprit a lua parte orice z'arist.

Revoltă într'un regiment din Franța. În Montpellier, 60 oameni din armata teritorială a regimentului 11 de infanterie, chemați sub arme pentru o perioadă de exerciții, au încercat să celebreze aniversarea revoltei regimentului 17 de infanterie de acum un an în acest oraș.

Un maior volad să intervină, a fost izulțat. Patrularele au sluit pe manifestanți să se întoarcă în cazărni.

Procesul conjurațiilor din Muntenegru. Din Cetinje se anunță: Ieri s'a spus sentința în procesul conjurațiilor de aici. Kasso și Vojvodici au fost osândiți la moarte. Dintre acuzați cari n'au fost prezenți la acest proces Marcu Daicovici, Todor Bozovici, Iovan Dionovici și Petru Novacovicu au fost osândiți la moarte. Mai mulți acuzați au fost în osândiți la pușcărie dela șase ani în sus pe viață. Intre aceștia sunt și frații Raicovicu și Radovici cu 15 ani pușcărie. Trei acuzați au fost achitați, dintre aceștia pe doi din lipsa de dovezi iar al treilea dovedindu-se nevinovăția.

Intervenția Rusiei la Belgrad și Sofia. Ziarele străine au reprodus telegramele din Sofia anunțând că guvernul din Petersburg a făcut pe lângă cel din Belgrad demersuri energice în privința bandelor sârbești din Macedonia. Guvernul rusesc a făcut într'adevăr demersuri pe lângă cabinetele din Sofia și Belgrad, condamnăm orice faptă neechibuzată putând să producă un conflict între aceste două state slave. Prin această intervenție a guvernului din Petersburg, pe lângă ca-

binetele din Belgrad și Sofia, și al cărui sens e absolut pașnic, Rusia sfătuește cele două state să întrebunțeze toată influența lor spre a pune capăt acțiunii bandelor în Serbia veche și în Macedonia.

Guvernul din Belgrad a exprimat guvernului rusesc mulțumirile sale pentru demersurile făcute și a dat asigurări că a urmat mereu sfaturile rusești în ce privește bandele pe cari guvernul sârbeac le condamnă în modul cel mai sever și reprimează energic pe teritoriul său.

Demonstrația flotei holandeze. Din Rotterdam se anunță că flota holandeză va aranja o demonstrație navală în contra Venezuelei (America de sud). E posibil ca acest exemplu să fie imitat și de alte state cari au de furcă cu președintele acestui stat, Castro.

Conflictul turco persan. Constantinopol. Ambasadorul Persiei de aici a făcut demersuri la Poartă ca armata turcescă din provinciile Urmia și Selma să fie rechemată. Sultanul i-a promis, că va cere informațiuni dela pașa Tah'r, și dacă în adevăr vre-un tinut persan este ocupat de armată turcescă, va da ordin ca să fie retrase trupele aflătoare acolo. A mai promis, că va face tot posibilul numai ca bunele relații să nu se rupă. Cercul diplomatic de aici, cred și susțin, că ocuparea teritoriului turcesc s'a făcut din cauza izbucnirii răscoalei în Persia. Deoarece acum șahul este stăpân pe situație, probabil, că trupele vor fi retrase.

NOUȚĂȚI

ARAD, 30 Iulie n. 1908.

— Secțiunile literare ale »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român« sunt convocate pe 14 Iulie n. c. la Sibiu. Ședința se va ține la orele 10 dimineața, în sala de ședințe a biroului »Asociației«. Ordinea de zi e următoarea: 1. Deschiderea ședinței prin președintele Asociației Iosif S. Șaluțiu. 2. Raportul secretarului literar către ședința plenară. 3. Stabilirea ordinii de zi. 4. După amiază ședințele singuraticelor secțiuni.

— Procesul asasinului lui Potoczky. Azi s'a început la tribunalul din Lemberg procesul asasinului lui Potoczky, studentul rutean Sicyński. Procesul va dura probabil și mâine. Limba de pertractare va fi cea ruteană, președintele însă își va adresa întrebările și în limba polonă.

— Examenul la Conservatorul din loc. Joi, Vineri și Sâmbătă s'a ținut examenul elevilor dela Conservatorul de muzică din loc. Intre cei 164 elevi cari au dat examenul au fost și vre-o câțiva români. Atât în prima zi cât și în cele două din urmă elevii și elevele cari au avut de executat puncte din programul frumos, bogat și variat ne-au dovedit în de s'juns, că la acest institut de și numai provinciei s'a realizat un progres frumos și umitor. Partea cea mai mare dintre plese au fost pentru pianino și violină, mai puține cântări și cu vocea. Își era mai mare dragul se ascuți cum fetițe și băiați de 10—12 ani executau la pianino bucați de compozitori clasici cu cea mai mare precizie. De remarcat două bucați (de Greg și Székà:s) pentru vocea cântate cu o rară precizie și gingăsie de concista *Dora V. Lepa*, care dispune de o voce foarte frumoasă și puternică de sopran. A fermecat publicul de față care a respălit-o cu aplauze călduroase. Atrag atențiunea forurilor compe-

tente ca să nu dea uitării acest talent, care cultivat numai spre fală și mărimea nemului va fi. *Onora Luca*, ca elevă mai veche și mai rutinată prin bucațile artistice executate la pian a obținut aplauzele și admirația întregului auditor. Remarc încă pe concista *Ana Văftan*, care prin precizia tehnicii sale eminente în violină, obținut de asemenea aplauze bine meritare. În general a făcut o măgulitoare impresie asupra mea succesul româncuțelor noastre, mărgăritarele Institutului. *Coresp.*

Reunirea femeilor române din Sibiu și a ținut adunarea generală din estan Sâmbătă în 27 Iulie n. c. Din raportul general despre mersul afacerilor la anul 1907/8 se constată, că reunirea susține o școală elementară de fete, o școală economică (le menaj) și una industrială, dispunând de o avere în număr și efecte de cor. 45,202.91 și de un inventar în preț de c. 12,187.74. Numărul membrilor reuniunii e de 172. Adunarea generală a exprimat condolență pentru membrii decedați (doamna Luiza Lazar și Ioan Pațlu); a luat spre știre raportul general; a votat mulțumită protocolară donatorilor, a luat act de rapășirea din comitet a doamnei Ana Moga și i-a exprimat mulțumită pentru serviciile ce a adus reuniunii; a aprobat socotelle reuniunii pe anul 1907 și a dat comitetului absolutor; a votat bugetul reuniunii pe anul 1909; în fine a ales comitetul pe un nou period de trei ani, anumiți, ca membre în comitet au fost alese doamnele Valeria Beu, Letiția Bologa, Sabina Brofe, Maria Cosma, Hortensia Goga, Eleonora Leméjy, Ana Marianescu, Ana Mihăilănu, Elena Petrașcu, Valeria Popescu, Eugenia Tordășianu și Octavia Voileanu, iar bărbăți de încredere au fost aleși domnil: Parteniu Cosma, dr. Vasiliu Bologa, dr. Ilarion Pușcariu și Mateiu Voileanu. Dorim prosperare harnică reuniunii.

— La ce duce dușmănia. Doi vecini din Cuvin, anume George Șiclovan și Petru Avrămuț de ani de zile au trăit în dușmănie unul cu altul. Din orice pricină ei se certau ca la cor. Luni seara asemenea a erupt cearta între ei și au alarmat ulița până tâziu. Marți dimineața pe la 6—7 ore au început din nou a se certă. Acum însă cu primejdie mare, intrucât avândoi erau gata de atac: Șiclovan cu un par de vie iar Avrămuț cu o sapă. Simțindu-se și unul și altul bine înarmați s'au apropiat deolaltă și Avrămuț a tras cu sapa o lovitură lui Șiclovan în creștetul capului, cu atâtă putere, că l-a trântit la pământ. I-a crepat capul atât de tare, că nu e nădejde să trăiască până deasă. Avrămuț văzându și fapta s'a pus pe motor și s'a dus să se însinue jandarmeriei din Radna. Și unul și altul sunt oameni cu familie.

— Ninsori. În Vișeu de sus — precum ni se scrie — a nins ieri ziua întregă. Temperatura a scăzut.

— Procesul principelui Eulenburg. Sâmbătă s'a început la tribunalul din Berlin pertractarea procesului Eulenburg acuzat de jurământ fals. Acuza o susține procurorul Jenblet, și consilierul dr. Rasch, — iar apărarea dr. Wronker consilier și avocatul dr. Ludovic Chodzielner. Hardin n'a fost citat ca martor. La acest proces urmărit cu încredință atențiune de întreaga lume, au fost ascultați următorii martori: Pascarul Iacob Ernst, lăptarul Riedl, judele de tribunal din Sternberg Wilhelm Mayer, care a prezdat în procesul Harden Molke, consilierul Bernstein și avocatul dr. Prager din München, conșii Schvenner și Wendelstadt din München precum și alții mulți. Ca medici experți sunt dr. Hoffmann și dr. Lippmann consilierii regești.

Procesul va dura poate chiar o săptămână.

— Căsătoria doarei Fallières cu dl Jean Lanes. Telegramele aduc vestea apropiatei căsătorii a fiicei președintelui republicii franceze cu secretarul general al prezidenței.

Vestea a fost comunicată în mod oficial corpului diplomatic la timpul unui dîneu de gală, dat de dl Rusu ministrul agriculturii.

Toate damele se facideal de frumoase

prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșata feței, pistruiile, petele de ficat ștoate necurățeniile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — — Makó Ujváros — —

— I borcan de cremă Ideal I cor. —
Pudra Ideal I cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

Cătoroia va avea loc după întoarcerea președintelui din voiajul pe care îl va face peste puțin timp în țările scandinave.

Prietinția care unește familiile Lanes și Fallières durează de mai bine 25 de ani.

Di Jean Lanes a fost totdeauna șeful de cabinet al dlui Fallières de câte ori acesta a fost ministru, iar în ultimul timp, cu ocazia alegerii sale ca președinte al Republicii, dl Lanes ocupă postul de secretar general al prezidenției, un post de încredere și de mult tact.

— Necroloage. Valer Bolcaș, fost învățător, a reposedat Sâmbătă în 27 Iunie în Văleni. Odihniască în pace!

— Susana A'Iden de Comana, măr. George Cost a răposat Duminică în 28 Iunie în Deva. Fie! țării ușoară și memoria binecuvântată.

— Papa Leo și Zola. Ziaristul Carry, fost pe vremuri secretar privat al cardinalului Galimberti, publică în »Corriere della Sera« amintiri interesante despre petrecerea la Roma a lui Emile Zola, care se dusese în Noembrie 1894 în cetatea eternă spre a face studii amănunțite pentru romanul său »Roma«.

Dorința cea mai fierbinte a celebrului scriitor era să fie primit de papa și în scopul acesta s'a adresat lui Carry și lui Arbid, directorul ziarului »L'Italie«, ca prin influența lor să poată obține o audiență la sf. Părinte. Carry cu toate că avea puțină nădejde să împlinească dorința aceasta a lui Zola, a încercat totuși să obțină și sprijinul cardinalului Galimberti. Carry atrăsese atenția lui Zola că papa nu primise nici pe evlaviosul scriitor Henry Lasserre, de oarece traducerea evangheliilor, făcută de el și aprobată de 22 de cardinali și episcopi, a fost pusă la Index din pricina greșelilor numeroase în traducerea textului original grecesc. N'greașit că papa cu atât mai puțin putea acorda favoarea aceasta autorului romanului »La Terra (Pământul)« în care era pus în viața de Isus Hristos un vagabond. După cum prevăzuse Carry, cardinalul Galimberti s'a împotrivit cu tărie. În sfârșit, cardinalul făgădui că va merge pe lângă Papa cererea lui Zola; dar a cerut ca acesta s'o facă în scris.

Zola a făcut o petiție de două pagini, în care se adresa Papei cu cuvintele »Prea sfinte Părinte« și spunea că e un om al muncii, că a venit la Roma ca să cunoască cetatea eternă și lăchela spunând că s'ar simți foarte fericit și onorat dacă Sf. Părinte i-ar acorda o audiență. Carry dete petiția cardinalului Galimberti care îi făgădui că o va da Papei Leon XIII la cea mai apropiată audiență.

Se petrecu însă un incident care schimbă cu totul situația. Asociația presei din Roma organiză în onoarea lui Zola un banquet, la care Bonghi făcu un discurs, îndreptat contra așa numitului Lourdes Italien, împotriva »Santuariului de la Pompei« și în contra vindecărilor miraculoase de acolo. Bonghi fusese aplaudat cu entuziasm, dar zărelle italiene l'au atacat cu violență.

În ziua următoare, cardinalul Galimberti chemă pe Carry și-i spuse că după incidentul acesta nu mai are cursul să înainteze Papei cererea lui Zola și astfel toate șlințoile în acest sens rămăseră fără rezultat.

Zola a regretat foarte mult că n'a putut obține audiența care avea să contribuie nespuse de mult la succesul scrierei lui.

Spre a nu compromite pe cardinalul Galimberti, Carry a cerut de la Zola să nu vorbească niciodată despre neizbânda lui în ce privește audiența, iar la 30 Noembrie 1894, Zola a scris lui Carry o scrisoare în care făgăduia cea mai mare discreție. S'a ținut de cuvânt și când, peste câteva săptămâni, unele zărelle începură să facă aluzii, Zola tăgădui cu energie și categoric că ar fi cerut Papei vre-o audiență.

Carry amintește și de unele caracteristice ale lui Zola despre tagma preoțească și înregistrează eschimașia de ultimă: »Ah! alors il y a des cardinaux honnêtes!«, pe care a făcut-o Zola când Carry i-a descris munca zilnică a unui cardinal. Carry a trebuit să-i dea și un plan amănunțit și exact al odăilor private ale Papei, plan pe care l'a întregit marchizul Crispolti, prin descrierea întreg aranjamentului lor. Dar Zola nu s'a mulțumit, și voia să cunoască și culorile perdelelor

și covoarelor. Dorința i-s'a îndeplinit. Cu toate aceste amănunte, Zola n'a izbutit să descrie apa de bine mediul roman, ca în alte lucrări ale lui și romanul »Roma« e declarat chiar și de cei mai sinceri admiratori, ai marelui romancier, ca una din cele mai slabe opere ale lui.

— Un otel-model. Celebrul umorist american Mark Twain confirmă într'un ziar că a descoperit în Oklohama un otel model, și, spre a-și întări spusele, reproduce anunțurile tipărite și lipse în toate odăile otelului, pentru mușterii.

»Pasagerii, cari voesc să se culce, fără să se descalțe de cisme, plătesc o suprataxă«. »Trei cloacăniuri în ușa portarului însemnează că în otel a fost săvârșit un omor«. »E oprit să fie aconso și înainte de mușteriu cărămizile din saltea«. »În caz când plouă într'o odaie, mușterii sunt rugați să se servească de umbrelele cari se află sub pat, la dispoziția lor«. »Când lipsesc șervetele, să vă ștergeți cu fețele de masă«.

Anunțurile acestea reamintesc faimoasele inscripții dintr'o sală de concert din Klondyk; în cari se spune: »Publicul e rugat să binevoiască a nu trage cu revolverul asupra pianistului, deoarece bietul om cântă și el cum poate«.

— Un act de eroism. Una din scenele cele mai dramatice din călătoria s'a petrecut până acum în viața politică din Statele-Unite s'a întâmplat deunăzi în senatul statului New York, când senatorul Fölker, bolnav de moarte, sprijinit de medici și intimii lui, întră clătându-se în sală, spre a și da votul pentru o lege prin care erau oprite rămășișurile la alergări.

Trei săptămâni după o operație primejdioasă, în urma unei apriaderi intestinale, el părăsi patul și făcu cu un tren special un drum de 60 de mii engleze până la Albanii. Totul atârna de votul lui, căci altminterea ar fi fost paritate. Deși medicii li spusera că drumul la Albanii ar putea priclăvi moartea, Fölker nu pregetă să și facă datoria.

Senatorul Fölker are doi precedesori celebri în Europa: pe Chatham-Pitt, care în 1778, deși era greu bolnav, a pus să fie dus în parlament spre a se împotrivi declarării independenței Statelor-Unite și care a fost lovit de damba în mijlocul cuvântării, — și pe bătrânul poet Grillparzer, care în 1868 a fost dus în camera seniorilor austriaci, unde a votat contra legii privitoare la căsătorii, prin adoptarea căreia a fost pecetluită ruptura cu Concordatul.

— Lemoine șarlatanul care din neglijența poliției franceze a putut scăpa din țară, a trecut ieri prin Budapesta spre Constantinopol. În Budapesta a stat o zi, închirînd o odaie la otelul »London« unde și-a spus numele fals de »Uger Ledoine« de religia gr.-ort. și supus otoman.

Recercarea de curentare a tribunalelor din Paris a sosit prea târziu și astfel poliția din Budapesta n'a putut lua măsurile de lipsă pentru deținerea lui. Lemoine a păgubit statul francez cu 3 milioane de franci. — Detectivul Payer a fost cel dintâi care a dat de urma lui Lemoine, comunicând aceasta imediat autorităților franceze, cari au luat întinse măsurile pentru prinderea lui.

— 124 de condamnați la moarte. În Rusia condamnările la moarte sunt în ordinea zilei. Statistica ne arată în deajuns cum se respectă în Rusia drepturile popoarelor. În 21 Maiu de ex. au fost condamnați la moarte 13, în 27 toți alăți, iar în 30 Maiu 16. În 2 Iunie 19, în 10-lea 14, în 21 Iunie 17. În cele trei săptămâni din urmă au fost condamnați la moarte 124 de acuzați, dintre cari jumătate sunt din Varșovia, 16 din Lodz iar restul din provinciile ballice.

— Prin efectul miraculos al cremei »Aranka de Mintschek«, orice damă se face frumoasă ca 'n basme. Prețul unui borcan 1 coroană, borcan mai mare în culoare roză 2 coroane. Săpun »Aranka« 70 fileri, apă de spălat »Aranka« 1 cor., pudră »Aranka« 1 cor., mare 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr »Aranka«. 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îi încăruntăște părul să folosească regeneratul de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratorul chimic Mintschek Géza. Kecskemétt.

Felurimi.

Elefanți electorali. Un elefant — emblema partidului republican din Statele-Unite, a felicitat pe dnul Taft, candidatul la prezidenția Statelor-Unite.

Republicanii din Cumberland veniseră să salute pe domnul Taft la gară, întovărășiți de patru elefanți.

Unul din elefanți oferă foarte grațios, din vârful trompei, un buchet de ficri candidatul la prezidenție, care a sărutat — nu pe elefant — ci pe copilul unuia din electori.

Este de mult tradiție în Statele-Unite ca orice candidatul să sărute pe toți copiii ce i-se prezintă.

O întrebuintare practică a stereoscopului. Această întrebuintare foarte practică e următoarea: Se știe că, cu două chipuri absolut egale, anume cu două bancnote de câte o sută de lei, de plidă, nu se poate obține nici odată o impresie în relief.

Cu ajutorul acestui aparat, însă se poate vedea ușor dacă o bancnotă e falsă sau nu. Așezându-se într'o parte a stereoscopului o hârtie autentică de o sută, iar de partea cealaltă hârtia bănuită de falsă, trăsăturile de pe această din urmă — apa și desenul — pot fi numai decât comparate cu cele de pe bancnota autentică — și astfel falsul e descoperit numai de cât.

Cine a inventat jobenul? În general se crede, că jobenul a fost născocit de un negustor de pălării din Londra.

În realitate însă jobenul vine din Italia; originea lui trebuie căutată în Florența. Moda asta de pălării a apărut acolo în 1760. Alunci s'au văzut întâiași dată pălării înalte, ca jobenele de azi.

În 1826, un englez cu numele John Wilcox a imitat pălăriiile acelea florentine, așezând pe o formă tare un învâliș de mătase, care era apoi călcat cu un fier fierbinte. La început numai oamenii bogați dar originali cutezau să poarte felul asta de pălării, anevoioase la purtat.

Femei savante. Se pare că odată cu dreptul de a ocupa catedre universitare în Apus, femeile învățate au obținut dreptul de a fi distrase. Până acum se știa numai că savanții — de genul masculin — sunt distrași, dar iată o anecdotă foarte picantă relativă la dna Curie, celebra profesoară de la Collège de France. În una din zilele acelea pe când era cu totul cufundată în studii, o menajeră a ei dete năvală în camera ei și exclamă:

— »Madame, Madame! Am înghiițit un ac cu gămălie«.

— »Să-ți dau un altul«, răspunse cu cea mai senină liniște dna Curie.

Numismatică. La Collège de France s'a înființat acum o catedră de numismatică a antichității și a evului mediu, care s'a încredințat dlui E. Babelon, fost conservator al secțiunii monetelor în biblioteca națională a Parisului.

Puterea sugestiei. Dnul Nachs a dat unui prieten soluție de sublimat 113000 pentru spălat râni, tăieturi etc., în cântec de 50 grame. Prietenul a înțeles că în sticlută e o doctoarie foarte puternică și punea 10 picături la litru de apă, apoi soluția aceasta de 113 milioane a întrebuintat-o cu cea mai mare — izbândă la tot felul de râni. S'a răspândit falma în satele din împrejurimi!

După 10 ani s'a isprăvit »apa făcătoare de minune« și s'a rugat de toți Dzeii drului să mai trimită pe sfâta. Oamenii credeau în puterea apei și le folosea.

Averea unui șgărcit. În orașul Swansea (Irlanda) a murit James Brazil, pe care concetățenii lui îl știau mare șgărcit. Acuma însă a ieșit la iveală, că acest șgărcit a lăsat o avere de 2 milioane de coroane. Cariera și-a început-o ca zodal, m'i apoi s'a făcut librar. A muncit mai târziu în Australia, Melbourne și în Transvaal unde

și-a făcut avere mare. Înalte de aceasta cu 17 ani s'a întors în orașul său natal, Swansea unde a trăit într-o colibă, ca val de el, dar în acelaș timp a fost cel mai îndrăzneț și uorocos jucător la bursă. Caracteristică firei sale de sgârcit este următoarea însușire a lui cunoscută de toți câți îl cunoșteau: Dacă cumpără vre-un ziar, și vo să cîneva să îl imprumute, el îl refuză simplu zicându-i că ziarul l-a costat un penny, (24 fileri) și fără 1/2 de penny nu lăsă pe nimeni să privească în gazeta cumpărată de el.

O față grea de 110 kilograme. Pe străzile din New York atrage de câțiva timp privirile trecătorilor o față în etate de abia 25 luni și care deși acum cântărește 110 kilograme. Fetța se numește Adellna Guitilla și este a unui crotor. Când s'a născut nu era mai grea de 1 și jum., kilograme, dar spre mirarea părinților a crescut foarte repede. E interesant că, mica Adellna în proporție cu greutatea corpului său, mănăcă foarte puțin. Peste puțin timp va fi urlașă femeilor din lume.

Arta de ați face dușmanii. Piciorul Whistler hrănișe toată viața lui ambiția de a avea dușmani și în numărul dușmanilor săi vedea confirmarea însemnătății sale. Pe el îl preocupa așa de mult ideea aceasta încât odată a pus singur mâna pe condai spre a scrie despre «Arta de a-ți face dușmanii» și toată viața urmărea cu o vădită intenție această idee. De la început chiar, el se putea lăuda cu succese în această privință.

«Atlantic Month'y» istorisește cum erau luate în bătaie de joc tablourile lui Whistler la începutul activității sale. John Millars li zicea, cu multă brutalitate și fără înconjur, un pungaș care vorește să înșele publicul, fără să fi învățat gramatica picturii — om care face cele mai mari greșeli de desen și nu se dă înapoi să picteze o femeie fără să înă seamă de proporții; care pictează brațe despre cari nu se știe în ce loc cresc ele din corp.

Ruskin, în disprețul lui față de Whistler, a mers până acolo c'a dat naștere unui scandal, în timpul căruia Whistler l-a numit calomniator. La judecată, Ruskin a chemat ca martor pe Burne Jones.

Acesta a declarat la tribunal că Whistler a luat sume uriașe pentru niște tablouri la cari n'a lucrat de cât 3—4 ceasuri, în cât a săvârșit a proape o hoșie. Whistler a răspuns: »E adevărat că la multe din tablourile mele n'am muncit decât câte-va ceasuri; dar a trebuit să muncesc trei-zeci de ani spre a putea picta un tablou în câteva ceasuri«.

Pentru Whistler era o adevărată bucurie să fie atacat de critici și cu cât critica era mai aspră și mai înverșunată, cu atât se bucura mai mult.

Într-o zi, când administratorul galeriei naționale se opri la portretul lui Carlyle făcut de Whistler și strigă plin de indignare: »Vrea să zică, așa de departe a ajuns pictura!« — Whistler nu mai putu de bucurie și răspunse: »Nu, pictura n'a ajuns încă așa de departe«.

Într-o vizită etajul al doilea al unei galerii, în care erau expuse câteva tablouri ale lui Gustav Dorée, Whistler căută tabloul unui membru al academiei și neputându-l găsi ceru explicații dela un funcționar.

»Tabloul pe care-l căutați — răspunse acesta — nu e aci. Trebuie să vă coborâți; aci e sala lui Dorée«. Whistler dete din cap și zise: »Și mai jos decât Dorée? Bine prietene, dar asta-i cu neputință«.

Un amator cumpărase »Nocturno« în albastru și surc de Whistler. Omul avră o galerie mare și într-o zi a rugat pe Whistler să o viziteze.

Whistler însuși istorisește cele petrecute: »Am fost condus înăuntru și lăsat singur. Ce fac? Iau un scaun și mă așez în fața splendidului meu »Nocturno«, îl contempui până mă satur, după care, nemai având altceva de făcut adorm și dorm până mă deșteaptă Hill«.

Ocupațiunea laterală a studenților americani. Ca pretulindeni așa și în America sunt băleți săraci, cari cu mari greutate pot să-și continue și termine studiile. Așa acum în lunile de vacanțe studenții întreprind trefelul de lucruri numai ca să se poată susține. Unii își câștigă pâinea ca scriitori, oficiali, magazineri, chelneri, ba unii chiar ca hamali; larna însă dau ore de instrucție și săvârșesc multe lucruri în institute de bani și'n case comerciale. Un elev d. e. a lucrat mai multe luni de zile la construirea liniei ferate subterestre de-a Hudson, în ser infect, până când și-a dat sufletul. Mai bice le place — natural — ocupațiunile de vară, mai cu seamă la vîlgături, ca chelneri, deoarece nu numai câștigă mult ci se află între bogătanii americani și găsesc câte un protector. Sute și sute din ei sunt focari și călăuzi peia trenuri. În jumătatea această de an ascultătorii facultății College Columb'a au muncit în total vre-o 125,000 dolari.

Cu un cuvânt studentul american oricât de sărac e ru și pierde curajul ci trăiește din sudoarea mânilor sale, și'n privința aceasta se deosebește foarte mult de studentul din Europa.

— Când au descoperit chinezii America? Se știe că normanzii au descoperit America îndată după 1.000 c'e la Hilsios și că pe vremea lui Columb o părăsiseră de mult, dar că tot se mai aflau amintiri de ea în Islanda.

Se presupunea că chinezii vor fi cunoscuți și c'e mai înainte. Monde moderne află că într-o cronică chineză se vorbește de țeara Fuzang sau Fuzu, aflătoare la 6.500 de mlie spre răsărit de As'a E (chiar povestirea unei călătorii făcute în 502 după Hr. de bonzul Hui-Shen, păstrată în analele dinastiei Lyang. Acolo mai spune că în 458 d. Hr. cinci preoți budhiști au propovădit învățătura lui Brahma în Fuzang, care pare a fi fost Mexicul, după câte spun ei. De altfel s'a aflat acolo urme foarte vechi de civilizație chinezescă; un brahmin îmbrăcat și un Budha pe un tron purtat de doi lei. În satul Madelena e statua lui Whistler-cocha, care venise să propovăduască o religie nouă. »La natura« se întrebă de n'au descoperit Chinezii, Europa.

Academia Română.

B) Premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date.

25. Premiul Neuschotz de 2000 lei, se va da în sesiunea generală din 1913, celui mai bun lucrări scrisă în limba română despre:

Cromatică poporului român, adică: modul de a vopsi (boi) țesăturile de lână, mătase, bumbac, etc., precum și pieile, lemnele, casele, oăule de Paști sulimanurile sau substanțele alimentare.

Candidatul va trebui se indice cu exactitate:

1. Materiile prime ce se întrebuințează, fie ele de natură animală, vegetală, minerală sau comercială (chemică). La toate acestea va indica exact: numele în localitățile unde se uzitează, numele științific și comercial, modul lor de procurare și păstrare sau proveniență.

2. Modul cum aceste substanțe sunt pregătite, lucrate, dospite, amestecate și întrebuințate, indicându-se și fixatorul — mordantul — cu precizie ca la nr. 1, când este cazul.

3. Va indica numirea românească din diferite localități pentru toate fețele — colorile și nuanțele — ce se pot obține.

4. Va descrie orice aparate sau instrumente întrebuințate în acest scop.

5. Va anexa la studiul său pe cât mai multe mostre — eșantioane — de materii prime, din

acestea prelucrate, pentru vopsire, și de fire și substanțe diferite vopsite.

6. Va da părerea sa, în ce privește cece trebuie făcut, pentruca pe viitor, să se asigure și strarea celor mai bune mijloace de vopsire de cele cunoscute în prezent, precum ceace trebuie făcut spre a se procura materii colorante, colorabile, sau lănuiri vopsite gata, sătencelor noastre.

Terminul prezintării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1912.

IV. Comisiune specială.

26. Marele Premiu militar General Ioan Carp și Maria Carp, de 7.000 Lei se va da în sesiunea generală din 1912, celui mai bun lucrări scrisă în limba română asupra subiectului:

Cum a fost și ce a fost armata pentru națiunea română dela colonizarea Daciei și până la desfășurarea ostirilor pământene. (Deciz. 7 Aprilie 1908).

Terminul prezintării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1911.

Notă. — Concurenților la această a de serie de premii se pun în vedere următoarele articole din Regulamentul votat de Academie 8 Martie 1906:

Art. 19. Manuscrisurile se vor prezenta la concurs în termenul fixat în art. 3 (până la 31 Decembrie), fără nume de autor, purtând o deviză sau motto; ele vor fi însoțite de un plic sigilat pe care va fi reproducă deviza sau motto în fruntea manuscrisului și în care se va afla și chis numele autorului. Acest plic se va deschide numai dacă lucrarea va fi premiată.

Manuscrisurile cari nu vor fi scrise curat și lizibil nu vor fi luate în cercetare.

Art. 21. Valoarea premiului acordat unei lucrări în manuscris se va număra autorului, numai după ce lucrarea premiata va fi tipărită.

Art. 22. Manuscrisurile nepremiate vor fi proprietate autorilor, cari le vor cere și își vor dobândi proprietatea la cancelaria Academiei prin depunerea plicului cu numele lor; manuscrisurile reclamate în timp de un an dela pronunțarea zultatului vor rămânea proprietatea Academiei și vor fi incorporate în bibliotecă, în colecția manuscrisurilor.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 30 Iunie 1908

1 YCHENBERG la 1 ORĂ :

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22.58 — 22.60
Secară pe Oct.	18.62 — 18.64
Ovăș pe Oct.	16.42 — 16.44
Cascură pe Iulie 1908	13.90 — 13.92

Prețul cereșelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu	
De Tisa — — — —	24 K. 50 — 26 K. 10
Din comitatul Albei —	24 > 20 — 25 > 80
De Pesta — — — —	24 > 30 — 25 > 90
Bănățenesc — — — —	24 > 40 — 25 > 60
De Bacica — — — —	25 > — 26 > 60
Săcară — — — —	20 > 50 — 20 > 80
Orzul de nutreț, cvalit. I.	14 > 10 — 14 > 30
> de cvalitatea II.	13 > 70 — 14 > 10
Ovăș de > I.	16 > 60 — 16 > 80
> > > II.	16 > — 16 > 40
Cucuruz vechiu — — —	> — — — > —
> nou — — — —	14 > 10 — 14 > 30

BIBLIOGRAFIE.

Pomenic pentru pomenirea vîlilor și morților, la liturgii și parastase, legat în pânză 50 fil., în hârtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia diecezană« și la »Tribuna« în Arad.

Redactor responsabil provizor Sever Bocsa
Editor proprietar George Nichiu.

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra pistruilor și a necurătențiilor de pe față. 1 borcan 1 cor.

Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.

Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt face pelea fină și fragedă. 1 bucată o coroană.

Praf de peie Salvator Nr. III. un medicament sigur contra amănării mânilor și a picioarelor, absolut nestricțios. 1 cutie 1 coroană.

Spirit de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghiuri, reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de Suedia) o doctorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătăături depărtează repede și fără durere orice bătăătură, pelea întărită sau negei. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».

Comandele din provincă se execută prompt și cu băgare de seamă.

S. Mittelbach, farmacia și drogheria la Salvator.

Zagrab (Croatia).

Mare atelier special pentru reparat ciasornice.

CLUJ (KOLOZSVÁR). Széchenyi tér 6 sz.

Se repară în mod special tot felul de ciasornice de buzunar, cu pendulă și ciasornice cromometrice

cu prețurile cele mai favorabile pe lângă garanție.

Solicitând binevoitoarea încredere rămân Cu distinsă stimă;

Blázsi Sándor

ciasornicar specialist.

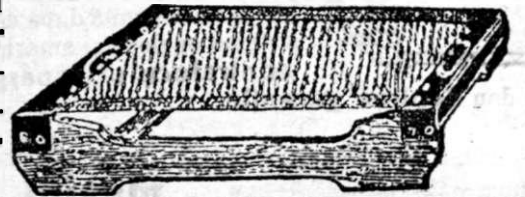
TUNCZKY GYULA

Prima fabrică de mobile de fer și aramă, de somiere de sîrmă și trăsuri de copii din Ungaria de Sud.

TEMESVÁR - Jozsefváros, Hunyadi utca 48.

Își recomandă mobilele de fer și de aramă, somiere de oțel pentru paturi după măsură, fabricație proprie.

Primește aranjamentul hotelurilor, internatelor și spitalelor, face paviloane de fer după măsură. Catalog de prețuri gratuit și franco.

Szatmáry Mihály

MEȘTER DE CAZANE

Szeged, strada Pille nr. 25.

Intreprindere atât în loc cât și în provincie tot felul de reparări de cazane, mașini și locomobile la moare de aburi și fabricii de șpirt. Aceste le efectuește cu prețuri favorabile și pe lângă garanție.

La chemare prin scris, vin în persoană ori și unde.

HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile prețești și uniforme.

Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comandele din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorință mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin pos. avurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesiuri și paltoane de iarnă foarte bune.

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice.

Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de șpirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Părți de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz

și boicete de luminat.

Mașini de cusut mănuși și blănării. Stărpitor de troscoțel, economisator de cărbuni. Repararea instrumentelor de desemn.

Chugyik Sándor, B.-Csaba

Fabricant de cimbale.

Pregătește cele mai bune

cimbale,

precum și repararea tuturor instrumentelor cu coardă

pe lângă garanție și prețuri moderate.

TORMA JANOS ȘI SOȚUL

fabricant de instrumente muzicale

ZOMBOR, Király utca 2 sz.

Mare depozit de instrumente cu coardă de alamă și de lemn precum tambure și harmonice.

Tot felul de reparaturi în branșa aceasta se săvârșesc în mod special și cu prețuri estine. :

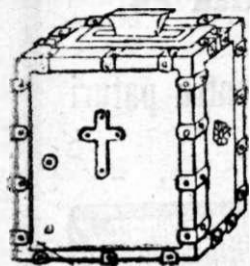
Coardele quintiste din străinătate și din țară în mare a - sortiment -

Serviciu prompt. Prețuri favorabile!

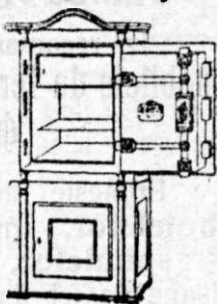
AVIZ!

Subsemnatul, cumpărând prima fabrică transilvană de **casse de fier și oțel**

care dau deplină garanție.

priv. ces. și reg. a dlui **G. Öszy**, imi iau voe a aduce la cunoștința prea on. public, că în fabrica mea se ecsecută **CASSE** și după toate mărimile din cel mai bun material posibil. Cassele de fier și oțel panterate se ecsecută după cele mai nouă sisteme engleze și americane sigure **contrafocul ui și spargerei** pentru

— Mare depozit de —

mașini de gătit (sparchert)

din fer, tinichea, precum și din cele mai fine olane de porțelan.

Neintrecute în trăinicie și executare elei gantă, construcție adevărată.

PRIMELE

REFERENȚE

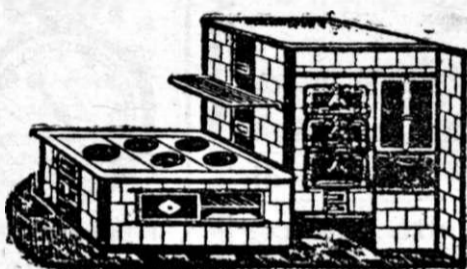
Pentru orice mașină de gătit (sparchert) cumpărată dela mine garantez mai mulți ani.

Atrag atenția onor. public interesat a nu confunda fabricatele mele cu alte fabricate, făcute din material s l a b și prin urmare fără valoare.

Totodată rog pe prea onoratul public pentru binevoitorul sprijin, ca român semnez

cu distinsă stimă:

E. Purece

fabricant de casse, și sparcherturi
SIBIU (Nagyszeben), Rosennergasse nr. 9.

ANDREI MÜLLER

KASSA, STR. KORHÁZ NR. 3/c.

Recomandă marele lui magazin pentru montarea și aranjarea cafenelelor și

.. .. mesele de biliard
frumoase și de gust, sistem modern fabricat propriu.

.. Se angajază a monta complet cafenele și locale pentru societăți. ..

Posede mai multe scrisori de recunoștință din partea artiștilor de biliard din străinătate, pentru căderea pre-cisă a mandinelului. —

LISKAI JÁNOS

turnătorie de obiecte de bronz, aluminium, aramă, argint și firme.

Kolozsvár, Honvéd u, 36.

Pe lângă prețuri estine se fabrică numere de uși, inscripții de uși, table pentru medici și avocați, execuția cea mai frumoasă.

Mai departe se fac embleme turnate și garnituri de morminte, galvanoplastice și clișeuri după fotografiile sau desemn.

Comande din provincie se execută prompt și exact!

Opawski Jozsef

prima fabrică de trăsuri de copii în Ungaria de sud.

TIMIȘOARA. — Jozsefváros. Misits utca 2 sz. Hunyadi utca sarok.

Ține în deposit

trăsuri de copii

fabricațiune proprie, dela cele mai simple până la cele mai îndobite cu prețuri favorabile.

Tot așa primește tot felul de reparaturi în bransa aceasta.

Grosz Nagy Ferencz,

farma-
cist. :: **Debreczen** :: farmacia ::
„Arany egyszarvu”

Hajduság
Sajószécsény.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSÁG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

... MEDICAMENT ...
PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu însăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Fondată în 1885.

Peterka Lajos

Fabrică de ciasornice de turn, angajată cu contract de capit. Budapesta IV., str. Bástyá nr. 22.

Prăvălia:

V., strada Váczl nr. 57.

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani ciasornice de turn — școli — castele și casarme, primește de asemenea și repararea lor.

Fiind chemat se dăc ori unde în persoană budget face gratuit și l' mite porto-franco ori cut

